1871. III. évfolyam. **243. szám.** Szombat, deczember 9.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint** a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért **5 kr.**
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A költségvetés feletti vitákból.

©) Alkotmányos országban a parlamenti küzdelmek közt legtekintélyesebb helyet foglalnak el a költségvetés feletti viták.

Igen sokszor ily viták alkalmával kerül ki a kormányok ellen a bizalmatlansági szavazat, melynek érvényesitésére az ellenzék megszokta feszitni minden erejét.

Mert hiszen a pénzügyi állapotok a társadalom életerére tapintanak.

Annál nagyobb fontosságot kell ránk tulajdonitani a költségvetés feletti vitáknak.

Mert a közjogi kérdések előtt el van zárva az ut ezidőszerint az által, hogy a közösügyes kiegyezés törvénynyé emeltetett.

Nem azt akarjuk ezzel mondani, mintha az ellenzék felhagyott volna a törekvéssel, hogy a nemzet nagy többsége ellenére létrehozott ama politikai szerződés megsemmisitésére ne törekedjék.

Mert hiszen, mig a magyarban meglesz a becs- és jogérzet — a mi bizonyára soha sem fog kiveszni kebléből — minden becsületes hazafinak oda kell irányozni tetteit, hogy az ország területi épsége mellett a politikai önállóságot és függetlenséget is megmentse, — s ha ezt bármily hatalom elveszi vagy megcsonkitja, visszaszerezze; e czélra vagyonát, életét és vérét is feláldozni mindig készen álland.

Hanem fejjel nem mehetünk a falnak.

Várnunk kell a jó alkalomra, midőn erőnket kellőleg kifejtve, és erősen egymás mellé sorakozva, a győzelem biztos kilátásban mutatkozik előttünk.

Hogy ez az idő közel van, mutatja azon elkeseredés is, mely pénzügyi tekintetben. folyvást alásülyedésünk érzetében alapszik…

Fontosak voltak a most tárgyalás alatt lévő költségvetés feletti általános viták több okból.

Többi közt, ott láttuk Ghiczy Kálmán nagyszerü alakját kimagasodni a vitákban, az erkölcsi diadal érzetétől átsugározva.

Lángelméje halomra dönté a költségvetés alapelveit.

Kimutatta, hogy azon álokoskodat, mely a pénzügyminiszter és követői által fennen hirdettetett, hogy t. i. a nagyszerü, jövedelmező beruházások növelték volna oly mesés összegekre a kiadást, — csak szemfényvesztés; mely játék, ha sokáig folytattatik, a nemzetre végveszélyt hozand.

Tételenként elszámlálta a milliókra menő költségeket, melyek egyetlen pénzügyi tehetség által sem mondathatnak alaposan jövedelmező beruházásoknak.

A nemzet méltósága érzetétől átzatva, óva intett az ilyszerü további gazdálkodás felhagyására.

Éles logikája a nagyszerü pénzügyi tehetségről tett tanubizonyságot; mig ellenfelei eltörpültek mellette.

Bizonyára, a milliókkal könnyedén játszás mestersége, mely a nemzet rovására történik, előbb-utóbb azon párt bukását vonja maga után, melynek most Ghiczy a tanuságos pénzügyi leczkéket tartotta.

Aki végig hallgatta az általános vitákat, még pedig pártérdekeltség nélkül, csodálkozhatott, hogy nem Ghyczy ül a pénzügyminiszteri széken, hanem oly egyén, ki tőle pénzért vehetne leczkéket.

Az idő meghozza azt is, hogy a derék férfiu elfoglalandja méltó helyét!

De mily óriási rombolást fog maga előtt látni!

Mennyit kell izzadnia. hogy a megrongált épület egyes részeit is helyrehozhassa!

Mennyit kell fáradnia, hogy egyfelől a roppant deficitet apaszsza, másfelől a nemzet által ohajtott reformokra is juttasson valamit!…

Mostani pénzügyünk szomoru állapotának az a legroszabb oldala, hogy nagyobbszerü reformokra nem is hozatott áldozat; mégis csak ugy kong az ország pénztára az ürességtől!

Ha a honvédség kellő fölszerelésére adott összegnek okoznák a roppant deficit egy nagy részét;

Ha nemzeti bank létesitése végett adattak volna ki milliók;

Ha a dohányegyedáruság végkép megszüntetése okozta volna az ásitozó hiányt:

Oh mily örömmel hozná meg áldozatait a nemzet, hogy a hiányt helyrepótolja!

A nemzeti lelkesedés csodákat mivelne.

De ama reformintézmények is rövid időn igazolnák, hogy a valódi befektetések bő jövedelmet hoznak a nemzetnek s az állampénztárának!…

De a kormány áldozatainak füstéből nem rakodik le jótékony eső!

A nemzet büszkesége nem talál táplálékot magának az áldozatokból!

A közösügyes állapot réme ijesztgeti folyvást a csendes lelkeket, a békés polgárokat, a jó hazafiakat.

De, fájdalom! a szörnyü állapot iránti közönyösség átka is rongálja szegény hazánkat!

A nép képviselőinek több mint egy harmada részt sem vesz a költségvetés feletti vitákban!

Hagyja menni a dolgokat végzetes kifejlődésük felé!

Azért küldte-e a nép az országgyülésre képviselőit, hogy közönyösen nézzék az országházban lefolyó szomoru drámát, mely hitelünk, állami létünk tönkrejutásával végződik?!

Ennyire jutottunk!

Bizony villámoknak kell hullani felénk az égből, hogy valahára fölébredjünk! —

Magyarok istene! küld e villámokat, — hogy világitsanak, — de ne öljenek!

= **Budán a deákpárt** mozog, s ma tartott d. u. a Vizi városban a „Fáczán" vendéglőben értekezletet, melyben a Deákclub alapszabályai erősittettek meg, aztán az egyleti hivatalnokok megválasztattak.

= **A baloldali kör** tegnap előtt esti (decz. 7.) értekezletén a pénzügyminiszteri költségvetésnek az államvagyonról szóló része került tárgyalás alá. Több megjegyzés tétetett az államerdők, bánya és kőszéntermelést illetőleg, melyeknek az értekezlet a törvényhozásban is hangot készül adni.

= **„Horvátország"** föliratttal az osztrák föderalista párt nemultramontán részének közlönye a „Vaterland" egy czikket hoz, a melyben arra utal, mennyire nem közjogi és autonomia kérdésében való elégedetlenség alkotta Horvátországban a nemzeti pártot. E lap meg van győződve, hogy ha a magyar kormány el fog követni mindent, hogy a Horvátország élére állitott féfiak tapintatlan megválasztása által elkövetett baklövéseit feledtesse, a horvát nemzet csakhamar be fogja látni, autonomiája mai keretén belül is mily tág köre nyilik müködésének. Ugy látszik, a bécsi lap fején találta a szöget, s a horvát elégedetlenségnek tapintatos belügyi eljárás — a mihez nem tartozik a horvát országgyülés ismételt elnapolása — lenne legbiztosabb gyógyszere.

= **Pauler miniszternek** a zsidók ügyében önhatalmilag közrebocsátott utóbbi „ukáza" ugy látszik az összes fővárosi sajtót annyira meglepte, hogy a meglepetés első perczében a kellemetlen érzést eléggé tolmácsoló kifejezést nem tudtak találni, és csak pár nap elteltével kezdette meg a „Pester Lloyd" az efeletti czikkezést, a melyet az „Ellenőr" jeles szerkesztője közkedvességü lapjának tegnapi számában logikájának egész élességével, s tollának egész csipősségével tovább folytat, — és a volt professor urat egy kissé meg is leczkézteti! —

Azon helyén lévő kérdéseket és azon talpra esett megjegyzéseket, a melyeket az „Ellenőr" t. szerkesztője Pauler miniszterhez intéz, mi is elégnek tartjuk, mivel — neki ezekre kellőleg megfelelni elég nehéz feladat lesz.

De mi bátrak vagyunk még más kérdést is koczkáztatni, és amennyiben ötszázezer honpolgárnak jelene és jövője felett őrködni az egész országnak morális kötelessége, — mi ezen kérdést nem egy egyénhez (legyen az bár miniszter is) hanem az országgyülés öszszes képviselőihez intézzük! — Kérdezzük pedig, hogy — minekutána az országgyülés, véleményének tisztán akként adott kifejezést, miszerint a zsidóhitközségi önkormányzatnak alapos végmegállapitása nem egy miniszteri rendelet által foganatositassék, hanem csakis az egész országgyülés által hozatott törvény által emeltessék jogerőre — türheti, és helybenhagyhatja-é az országgyülés Pauler ministernek ezen, az országgyülés véleményével és intentiójával homlokegyenest ellentétben álló rendeletét?! — a mely is a helyett, hogy a zsidóság között uralgó meghasonlást kiegyengetné, — tényleges „hyerarchiat," papi uralmat decretál, a mely csakis azon keserüséget fogja gyümölcsözhetni, hogy az előhaladás helyett a vakbuzgóság sötét őskorába löketünk vissza!! — Nem, az országgyülés honatyái ezt nem türhetik! — Es reméljük, hogy eléggé erőseknek fogják magukat mutatni, az igazság, a felvilágosodottság és az emberiség érdekében **megsemmisiteni** egy rendeletet, a melyet egy miniszternek egyoldalu felfogása nem átalott közrebocsátani! — És a mikor egy annyira fáradalmas és költséges elaboratum, — mint a congressusi alapszabályok — a mely egy Eötvös közremüködésével dolgoztatott ki, és még királyi aláirással is erősittetett, nem vivhatta ki magának az országgyülés által szentesitett törvény-jogot, — mennyivel kevésbé állhat meg egy ilyesféle összefüzvény, a mely suttyomban és sötétben elkészülve, sötétséget szülend csak??!

Deutsch Jakab.

A nógrádi tragoedia.

(a. s.) Oly óriási botrány, mint a csütörtöki országgyülésben történt, nem volt még soha a hirhedt közösügy házájában.

A nógrádi esemény utolsó felvonása volt ez, melyben a tragoedia hőse — Tóth Vilmos belügyér — „csak" erkölcsileg bukott meg.

Olvasóink igen jól ismerik már az eseményt, azért felesleges volna ismételni.

Tisza Kálmán a belügyért, ki maga bevallotta, hogy törvénytelenséget követett el pártja érdekében, — vád alá helyeztetni kivánta. Igen hatalmasak az érvek, melyek pártunk nagy vezérét e lépésre birták. Napnál világosabban mutatta ki az okokat, melyek azt követelik, hogy Tóth V. a törvényt szántszándékkal sértő miniszter, többé nem ülhet a belügyéri bársonypamlagon.

És hogy Tisza követelése jogos, — vádja pedig alapos volt, legfényesebben bebizonyitotta a jobboldal, melynek kebeléből senki nem merészelt vállalkozni a vádlott védelmére.

A vád tehát — megmaradt, czáfolatlanul.

És talán vád alá helyeztetett a belügyér? — Nem!

A többség nem is tárgyalta az inditványt.

Gyönyörüséges dolog, hogy az országház termében nem az érvek sulya, hanem a pártérdek döntött.

De a nemzet máskép itél. Tisza a közvéleményt tolmácsolta, és ezt egyszerü szavazással nem lehet megdönteni.

Tisza vádja nem bukott el, magáévá tette azt a nemzet többsége, s akkor fogja ez megujitani a harczot, midőn egy fejbólintással nem lehet elhalgattatni.

A vád alapossága felől kétség nem lehet. Ennek következményei elmaradhatlanok.

A nógrádi botrány még itt nem ért véget. A sors költői igazságszolgáltatása nem elégedhetik meg azzal, hogy a szomorujáték hőse csak erkölcsileg bukjék meg, s tovább is ott maradjon a kormányrud mellett.

Az igazság istennője felemeli még boszuló fegyverét, s ekkor a merész belügyérrel együtt elsepri — uszályhordozóit is.

A tények logikája megmásithatlan.

UJDONSAGOK.

* **A legtöbb államadót fizetők névsorát** Debreczen sz. k. városra nézve az eddigi megállapitás szerint, alább közöljük; azon megjegyzéssel, hogy bár az illető szervező küldöttség mindazon tekintetet figyelembe vette, mit a törvény előszab, azonban, a törvény alapján, a szervezési munkálatoknak a miniszterium által leendő megerősitése után, a megalakulandó igazoló bizottmány által fognak elintéztetni azon panaszok, melyek e tekintetben tölmerülnek.

NÉVJEGYZÉKE

a legtöbb allamadót fizető azon debreczeni birtokosoknak, a kik az 1870 ki XLII. t. cz. értelmében bizottmányi tagságra jogositvák.

1. Vecsey I. 2116 ft 50 kr adóval kamarai beltag, 2. Dégenfeld Imre gróf 2036 ft 10 kr, 3. Rickl József 1226 ft 77 fél kr, 4. Szikszay József 1087 ft 36 fél kr, 5. Csanak József 910 ft 86 kr, 6. Fried Károly 742 ft 68 fél kr, 7. Tóth Antal 736 ft 6 kr ügyvéd. 8. Szabó Lajos 718 ft 11 kr, 9. Klein Ignácz 661 ft 12 fél kr, 10. Király József 659 ft 46 kr ügyvéd, 11. Dalmi Károly 639 ft 55 kr ügyvéd, 12. Steneczinger Károly 600 ft 69 kr kamarai beltag, 13. Hajdu Mihály 579 ft 35 fél kr ügyvéd, 14. Barcsay Miklós 548 ft 89 kr, 15. Berghofer István 529 ft 86 kr kamarai beltag, 16. Schäffer Nándor 515 ft 13 fél kr, 17. Kovács Lajos 493 ft 61 kr ügyvéd, 18. Somogyi András 492 ft 25 kr ügyved, 19. Jobszt Ede 474 ft 4 kr, 20. Telegdi László 470 ft 98 kr ügyvéd, 21. Jámbor Ferencz 434 ft 71 kr, 22. Fáncsovics Mátyás 409 ft 61 kr ügyvéd, 23. Kardos László 387 ft 59 fél kr, 24. Kulcsár Dániel 382 ft 20 kr ügyvéd, 25. Udvarhelyi Károly 373 ft 10 kr ügyvéd, 26. Kovássi Lajos 354 ft 19 fél kr, 27. Steinfeld Ignácz 353 ft 65 fél kr, 28. Kecskés Janos 352 ft 37 kr ügyvéd, 29. Tóth István 349 ft 33 kr, 30. Tamássy Károly 348 ft 12 kr gyógyszerész, 31. Sesztina Lajos 345 ft 35 kr kamarai beltag, 32. Hutflész István 342 ft 46 kr, 33. Steinfeld Antal 341 ft 33 kr, 34. Jóna István 339 ft 32 kr, 35. Vásári István 330 ft 88 kr kamarai beltag, 36. Berger Henrik 330 ft 74 fél kr, 37. Harsányi Gábor 330 ft 11 kr ügyvéd, 38. Bányai Péter 329 ft 74 fél kr, 39. Reviczki Emil 326 ft 31 fél kr, 40. Mezey István 309 ft 96 kr ügyvéd, 41. Vecsey Viktor 304 ft 70 kr gyógyszerész, 42. Sárváry Jakab 294 ft 47 kr ugyvéd, 43. Margitai István 292 ft 47 kr orvos, 44. Kövesdi János 284 ft 2 kr, 45. Barcsai István 275 ft 88 fél kr, 46. Simon György ifj. 261 ft 62 fél kr, 47. Béressy Sámuel 260 ft 72 kr ügyvéd, 48. Csóka Sámuel 260 ft 30 kr, 49. Herczberg Simon 254 ft 34 kr, 50. Szathmári István 253 ft 46 fél krajczár, 51. Dragotta Sándor 249 forint 96 kr. 52. Pinczés Mihály 241 ft 97 fél kr, 53. Gál József 238 ft. 75 kr, 54. Kardos István 238 ft. 13 kr. kamarai beltag. 55. Magyar Gábor 237 ft. 97 kr, 56 Palay Miklós 237 ft. 76 kr. orvos, 57. Simonffy Imre 237 ft. 1 kr. 58. Nánási Ferencz 237 ft. ½ kr, 59. Molnár György 236 ft. 1 kr, 60. Ungvári János 235 ft. 68 kr. 61. Márton Lajos 231 ft. 84 kr. 62. Lobmayer József 229 85 kn. kamarai beltag, 63. Makó István 226 ft. 43. kamarai bel tag, 64 Krajnik Alajos 226 ft 2½ kr, 65. Keresztesi Mihály 224 ft 21½ kr, 66. Possert János 223 ft 35 kr, 67. Nánássy Benő 218 ft 62 kr, 68. Geréby Fülöp 217 ft. 21 kr, 69. Sápi Sámuel 216 ft 70 kr. ügyvéd, 70. Csiszár Ferencz 216 ft 26 kr, 71. Kacz Lázár 214 ft 88 és fél kr. 72. Paksy Imre 211 ft 54 kr. ügyvéd, 73. Kádár István 205 ft. 95 kr. 74. Csonka Dániel 205 ft. 72 és fél kr, 75. Weisz Iczik Ferencz 202 ft. 83 kr, 76. Czeglédi Gyula 198 ft 93 és fél kr, 77. Funtek János 195 ft 58 kr, 78. V. Szabó Miklós 191 ft. 93 és fél kr. 79. Krémer Sámuel 190 ft. 93 kr, 80. Sz. Nagy Károly 188 ft. 36 kr, 81. Sárközy Ferencz 188 ft 36 kr, 82. Szücs Mihály 188 ft 12 kr, 83. Tóth Mihály 187 ft 26 kr. főiskolai tanár, 84. Kökényesi Imre 185 ft. 12 kr. 85. Pálfy Dániel 184 ft 53 kr, 85. Pap József 184 ft 23 kr. kamarai beltag, 87. Simai Tódor 183 ft 98 és fél kr, 88. Dragotta Miklós 182 ft 75 kr, 89. Liptai Miklós 180 ft. 67 kr, 90. Györfi Péter 179 ft 1 kr, 91. Vilmos Károly 178 ft 42 kr, 92. Harsányi Sándor 177 ft 46 kr, 93. Feischl Fülöp 175 ft 93 kr.

Póttagok:

94. Lőrinczy János 175 ft 85 kr, 95 Majláth Antal gr. 174 ft. 22 kr, 96. Molnár Ágoston 173 ft 71 kr, 97. Buday József 175 ft 22 kr, 98. Varga Ferencz 168 ft 50 kr. mérnök, 99. Keszei József 167 ft. 73 és fél kr. 100. Rotschsnek Emil 166 ft 76 kr. gyógyszerész, 101. Muraközi Károly 165 ft. 45 kr. gyógyszerész, 102. Püspöki István 166 ft 25 és fél kr, 103. Buzás Pál 165 ft 60 kr. főiskolai tanár, 104. Harsányi János id. 165 ft 18 és fél kr, 105. Borsai Sándor 165 ft 3 kr. ügyvéd, 106. Szőke István 164 ft 48 kr, 107. Bulszter Ágoston 164 ft 19 és fél kr, 108. a Bészler Lajos 164 ft 3 kr. gyógyszerész, 108 V. Szabó János 162 ft 16 kr, 109. Erdei Péter 162 ft 11 és fél kr, 110. Jenei József id. 161 ft 53 kr, 111. Lieberman Abrah 161 ft 7 kr, orvos, 112. Varjas István 160 ft 31 kr, 113. Vas János 159 ft 59 kr, 114. Varga Imre 157 ft 60 kr, 115. Szentesi István 156 ft 13 és fél kr, 116. Jasztrabszky Ignácz 154 ft 59 kr, 117. Kain Albert 153 ft 75 és fél kr, 118. Koncz Lajos 153 ft 54 kr, 119. Ormós Gábor 152 ft 25 kr, 120. Szentpétery János 151 ft 64 kr, 121. Szepessy Gusztáv 150 ft, kamarai beltag, 122. Balog István 149 ft 78 kr, 123. Vértessy Lajos 149 ft 12 és fél kr, 124. Horváth György 148 ft. 91 kr, 125. Göltl Nándor 148 ft 15 kr, gyógyszerész, 126 Nagy József 148 ft 13 kr. 127. Reke Vilmos 146 ft 86 és fél kr, 128 Polgári András 146 ft 33 és fél kr, 129. Lada István 145 ft 61 kr, 130. Katona Lajos 144 ft 92 kr, 131. Szomathy István ács 142 ft 6 és fél kr, 232 Nánássy László 141 ft 69 kr, ügyvéd, 133. Tóth János 141 ft 26 kr, 134. Czeglédi József 139 ft 52 kr, 135. Nagy Ferencz 136 ft. 85 kr, ügyvéd, 136. Kertész István 136 ft 46 és fél kr, 137. Bihari István 134 ft 73 kr, 138. Dobray József 134 ft 24 kr, ügyvéd, 139. Tóth Bálint 133 ft 75 kr, 340. Marjalaky Mihály 133 ft 2 kr, 141. Kovács Dániel 132 ft. 68 kr, ügyvéd. 142. Móricz András 132 ft 50 és fél kr, 143. Bernát Vincze 132 ft 42 és fél kr, 144 a. Baranyi Mihály 132 ft 8 és fel kr, 144 b. Gerson Ödön 131 ft 19 kr, 145. Hofman József 131 ft 6 és fél kr, 146. Szabó Antal 130 ft 57 és fél kr, 147. Kertész János 130 ft 7 kr, 148. K. Vértessy István 129 ft 97 kr, 149. Riedl Ignácz 128 ft 49 és fél kr, 150. Blaskovits Kálmán 128 ft 45 és fél kr.

* **A városi bizottsági tagok** (képviselők) választóinak létszámáról a hivatalos kimutatás elkészült, e munkálatból a főbb vonásokat e következőkben állitjuk össze: I választó kerület: az 1869. évi választói névsorból kiiratott 597. meghalt 32. ismeretes helyre elköltözött 7. ismeretlen helyre 3. igy az 1869iki választói névsorból kitöröltetett 42. a jelen évre maradt **555** választó. II. vál. ker. — kiiratott 595. meghalt 21. ism. h. távozott 7. ismeretlen helyre 9. kitöröltetett 37. maradt **558** választó III. választó ker. kiiratott 585. m. h. 33. ism. helyre ment 3, ismeretlenre 8, kitöröltetett 44, maradt **541** vál. IV. vál. ker. kiiratott 576 m. h. 30 ism. helyre ment 2. ismeretlenre 1, kitöröltetett 33, maradt **543** vál. V. vál. ker. kiiratott 576, m. h. 34, ism. helyre ment 7, ismeretlenre 1. maradt **534** vál. VI. vál. ker. kiiratott 570. m. h. 30. ism. helyre ment 9. ismeretlenre 4. kitöröltetett 43. maradt **527** vál. VII. vál. ker. kiiratott 581. m. h. 30. ism. helyre ment 5, ismeretlenre 5. kitöröltetett 40. maradt **541** vál. És igy összegezve a részleteket, az 1869. évi választói névsorból kiiratott 4080, meghalt 210, ismeretes helyre elköltözött 40, ismeretlen helyre 31, az 1869 ik évi választói névsorból kitöröltetett e szerint: 281 s az 1871 dik évre megmaradt **3799** választó.

* **Egy munkás élettel** ismét kevesebb van s a veszteség annyival nagyobb, mert az oly téren történt, a melyen nálunk, fájdalom még igen ritkák a kitünőségek. **Beke Antal** a jeles néptanitó nincs többé; e hó 7-én ¾ 10 órakor este jobb létre szenderült. A derék férfi még csak 49 évet élt, s életerejét néhány év előttjobb hazáb költözött neje után folytonos kesergése, aztán a tulterhelő munka, s az anyagi akkal való küzdelem törték meg. Tanitói pályáját Ujvároson kezdte, hol 11 évig müködött kitünő sikerrel e tövises pályán; onnan mintegy 10 évvel jött a debreczeni péterfiautczai ref. leányiskolába, s itt is a legszebb eredménynyel igazolta azon hirnevet, mely jöttét megelőzte volt. A szerető feleség, a gondos anya, s a csekély jövedelmet czélszerüen beosztani tudó házinő halála után, hat neveletlen gyermeke neveltetése nehé zgondokkal terhelé, a hivatása által már a nélkül is tulmértékben igenybe vett férfiut, s ő mondhatni tanitói és szülei kötelme szigoru és hü teljesitésének áldozatává lőn. Testét a mostoha viszonyok már ezelőtt 4 évvel megroncsolák, s azóta folyvást gyengélkedett, lelke azonban egész ezelőtt 5 hétig megtartotta rugékonyságát, a midőn ereje teljesen kimerülve az ágyhoz lánczoltatott. Halálát, hat kiskoru árvája: Antal, Ferencz, Mária, Erzsébet, Anna, István kesergik, s azon kivül sirjára tisztársainak, rokonainak, barátainak, s nagyszámu tanitványainak — s tisztelőinek őszinte és méltó fájdalomtól sajtolt könyei hullandnak. Legyen könnyü a föld a sokat fáradozott férfiunak. Porrészei holnap d. u. 3 órakor kisértetnek örök nyugalomra.

* **Zsutai költeményeire** megkaptuk az előfizetési felhivást. A legmelegebben ajánljuk ezt átalában az olvasó közönség, különösen pedig az irodalomért mindig lelkesülni tudó hölgyek figyelmébe. Ha eltekintünk is a nemes czéltól, melyre a vállalat tiszta jövedelme fordittatik, a költemények benső értéke gazdagon fogja viszaadni az aránylag csekély előfizetési dijt. De hadd álljon itt egész terjedelmében a meleg hangon irt előfizetési felhivás:

„Nem ismeretlen névvel lépünk a közönség elé. Ki ne emlékeznék még azon tragikus véget ért ifjura, ki a sors csapásait nem tudván elviselni, a kétségbeesés perczében a Duna hullámai közt lelte halálát?… De akkor is nem annyira az egyén, mint egy valódi költői tehetség elvesztését gyászolta benne a közrészvét. Zsutai János — ha a végzet megkiméli azon átélt szenvedésektől, — ifju költőink sorában az elsők közt foglal vala helyet. Már felsőbb tanuló korában az „önképző társulat" által kitüzött pályadijak biztosak voltak számára, ha versenyre kelt. A nevezett társulat által néhány év előtt kiadott „Koszoru" czimü füzetben a kritika az ő költeményeit különös elismerésben részesité. Arany János az általa szerkesztett „Koszoru" czimü szépirodalmi és kritikai lapban örömmel közölte Zsutai müveit, s szép jövőt jósolt az ifju költőnek. De a végzet könyvében máskép volt előirva. Az életből csak a tragikus rész jutott neki. Azért muzsája nem lőn hozzá soha hütelen, kisérte őt mindenütt a viharos élet göröngyös utain. Mig végre megtört az ifjui lélek, a kétségbeeses vette karjai közé. Hátramaradt szép költeményei, melyek valóban az irodalmi szinvonalon állanak, fényes tanujelül szolgálnak arra nézve, hogy a költő emelkedett gondolkozással, magasztos lélekkel birt. Zsutai János költői tehetségét leginkább a mi kis körünkben, „önképző társulat"-unkban érvényesité, itt fejledezett a szép reményekre jogositott lélek; — és igy felhiva éreztük magunkat a költő válogatott müveinek világ elé bocsátására. A kiadvány tiszta jövedelme, a törvényes örökösök beleegyeztével, felerészben a költő szegény anyjának adatik át; másik fele része pedig az önképző társulat javára marad „Zsutai-alapitvány" czimen. A legnagyobb készséggel határoztuk el magunkat e költemények kiadására, s reméljük, nem fogunk csalatkozni akkor midőn e vállalatunk létesitésében az irodalom-pártoló közönség támogatására számitunk. A füzet — a költő életrajzával ellátva — mintegy 10—11 nyomott ivre fog terjedni. Megjelen: 1872 dik év februar elején, mikor az előfizetőknek postosan szétküldetik. Előfizetési ár: füzött példány 1 ft., diszpéldány 2 ft., mely legkésőbb 1872. január végeig Beczner Frigyes önképző társulati elnökhöz küldendő, Debreczenbe, a ref. főiskolába. Előfizetőink a pénz beküldését a legczélszerübben postai utalvány utján eszközölhetik. Gyüjtőknek minden tiz előfizető után egy tiszteletpéldánynyal szolgálunk. Debreczen, 1871. deczember hó. A felsőbb tanuló ifjuság Önképző társulata."

* **Az árvaszék** szervezési terve a tegnapi albizottsági gyülésen elkészittetett.

* **A pest-kerületi** II-ik honvéd lovas osztály altiszti képezdéje Debreczenben állittatott fel, tanárul ugyanesak a debreczeni századbeli Farkas Mór huszár hadnagy kéretett meg. Nevezett képezde már f. é. deczember 1-én megkezdette müködését, részt vesznek mint tanonczok a helybeli századtól négy, a m.-turi századtól 4, az aradi és nagyváradi századtól négy—négy huszár. Az iskola helyiség a városi főkapitányság által csapó-utczán jelöltetett ki.

* **A főiskola** uj épületében tegnap volt legelőször a felsőbb tanulók előadása. Ez alkalommal Kallós Lajos jogtanár lélekemelő beszédet intézett tanitványaihoz, kiknek először jutott a szerencse ez ujonan emelkedett szent falak közt a tudomány oltárára áldozatot vinni. Beszédét azon kivánsággal zárta be, hogy adjon isten tanitványainak megujult erőt, szent ihletettség lángja gyuljon kebelökben és oszoljon el minden sötétség. A jogászok által lelkes éljennel üdvözöltetett a szeretett tanár.

* **Köszönetnyilvánitás.** Woller József ur a debr. jogászsegélyzőegyletnek 4 forintot adományozott. Fogadja ezért tőlem az egylet nevében hálás köszönetemet. Márton Imre egyl. pénztárnok.

* **De Pottere** őrnagy f. hó 6-án hagyta el városunkat és N.-Váradra, mint kitüzött székhelyére utazott. A parancsnokságot ideiglenesen Farkas hadnagy vette át.

* **A magyar északkeleti** vasut köztudomásra juttatja, miszerint oly intézkedések tétettek, hogy a debreczen-szatmári részvonalon a 11. és 12. számu vegyes vonatoknál a középállomásokon semminemü teherkezelés ne történjék. Miután ezáltal ezen vonatok, előre nem látható eseményektől eltekintve, rendes, azaz késedelem nélküli közlekedése a legjobban van biztositva, mindazáltal ezen vonatok, ámbár ezek is csatlakozásban állanak a ti-

szavidéki vasut vonataival, ezentul inkább helyi vonatoknak fognak tekintetni.

* **A kereskedő ifjak** önképző egylete ma este 8 és fél órakor az egylet helyiségeiben választmányi ülést tart. Tárgy: pénzügyi bizottmányi jelentés, helyeszközlő osztály ügyei, bál iránti intézkedés.

* **Szinházi műsor.** Vasárnap decz. 10. Stern Izsák. Hetfő decz. 11. Fekete orvos. Kedd decz. 12. Bajusz (először). Szerda decz. 13. Kaunitz és Richelieu. Csütörtök decz. 14. Mártha, Péntek decz. 15. szünet. Szombat decz. 16. Trapezunti herczegnő. Vasárnap decz. 17. Szegedi bünkrónika (először) Hetfő decz. 18. Zách unokái.

* **Értesités!** Mély tisztelettel értesiti a debreczeni állandó szinház zenekara a nagyérdemü közönséget, hogy temetkezés alkalomkor jutányos dij mellett szolgálatát felajánlja. Értekezhetni lehet Kovács Antal zenerendező lakásán, burgundia magas utcza 94. sz. alatt.

Országgyülési tudósitás.

A képv.-ház ülése decz. 7.

Elnök Somssich Pál.

A kormány részéről: Kerkapoly, Pauler, Lónyay, Wenkheim, Szlávy, Bittó, Tisza, Pejacsevics.

Lázár interpellálja a kultusminisztert, szándékozik e a kolozsvári egyetemet megalapitani, s szándékozik-e intézkedni, hogy az egyetem még 1872. októberben megnyittassék.

P a u l e r: van szándéka. Az egyetem számára Kolozsvárott a volt gubernium-épületet már meg is szerezte.

Z s e d é n y i inditványozza, hogy a karácsonig eső ünnepeken és vasárnapokon 11—3-ig ülést tartson a ház. — Egyhangulag elfogadtatik. P a u l e r felel Horn azon interpelátiójára, mely Pest város ama eljárását illetőleg sürget orvoslást, mely szerint a város minden növeldéből 1000 frt. biztositékot követel. Ezen administrativ intézkedést nem szüntetheti meg, de a várost határozatának ujabb tárgyalására fogja felszólitani. H o r n: A miniszter válaszában meg nyugszik, azon feltétellel, hogy a miniszter a biztositék eltörlését szorgalmazza. — S c h w a r c z Gyula ismétli az egyetemi alapok megvizsgálására kiküldött bizottság munkálataira tett kérdését. M a d o c s á n y i A választmány megalakult, ülést tartott, a másolatokban beterjesztett okmányokat egy alválasztmány hasonlitja össze az eredetiekkel. Schwarcz nincs megelégedve a válaszszal, hat. javaslatot ad be: utasitsa a ház e bizottságot, hogy munkálatait gyorsitott szorgalommal folytatván, jelentését mielőbb terjeszsze a ház elé. L ó n y a y beadja a határőrvidékre vonatkozó iratokat, T i s z a Kálmán: Nyugodt vérrel, higgadtan kivánszólani s igy nem tolmácsolhatja hün az érzelmeket, melyeket a nógrádi eset, a miniszteri válasz s a többség szavazata benne keltett. — Ő orvoslást keres az elkövetett s a pártérdeket előmozditó törvénysértésért. A pártküzdelmet óhajtja, de nem kiván elkeseredett párttusát, mely egymás meggyalázása s gyanusitásában nyilvánul, s meglehet, hogy honfivérrel fogja a tanácskozásra szánt helyet bemocskolni. Ezután előadja röviden a már ismert nógrádi esetet. Ebből kitünik, hogy a választások megejtésére a miniszter szólitotta fel. törvényes közgyülés ejtette meg, a jegyzőkönyvet a miniszter helybenhagyta s a választások megyeszerte ki is hirdettettek. E szerint a választások törvényesek.

Ezeket semmisitették meg nov. 23-án. A novemberi választások ugyanazon alapon történtek, mint az okt. 23-dikiak, melyeket a kormány törvénytelenek mond. Még novemberben sem volt helybenhagyva teljesen a munkálat, tehát a megye ekkor sem választhatott törvényesen. De mert a jobboldal győzött, ezt törvényesnek tekintik. A miniszter maga elismerte, hogy ő hivta fel a megyét a törvénytelenségre. Mily foka az a politikai moralnak, midőn a kormány saját visszaélései igazolására a régi idők visszaéléseit idézi? — (Helyeslés balról.) E visszaélésekért az akkori kormányt nem hazafiatlannak, de hazaárulónak mondották országszerte. A kormány a nógrádi eset által azon tant szentesiti, "hogy mindent támogat a mi mellette, mindent elvet a mi ellene van. A kormány az októberi választást törvénytelennek, az ugyanazon alapon létrejött novemberi választást törvényesnek mondja. — Amaz kihirdetve, közzétéve, ez eltitkolva, sutyomban történt meg.

A miniszter legnagyobb bünt követi el, ha a törvényhatóságokat a törvény megszegésére szólitja fel. — A vád jogilag tehát alapos és indokolt. — A miniszter a törvényt sérté meg, csak hogy pártjának győzelmét fentartsa. Ezért megérdemli a vád alá helyezést. Tudta inditványára mi sors vár, mégis tette azt, mert a nógrádi eset nem helyi, de országos érdekü és fontosságu, oly következményeket von maga után, hogy tiltakozni volt kénytelen a képviselő rendelkezésére álló legnagyobb eszközzel. A hatalom a többségé ugyan, de e hatalom az oly eljárás által azonban elveszti erkölcsi alapját. Kéri az inditvány tárgyalását. A többség nem kivánja tárgyalni.

A b u t g e t v i t á r ó l — lapunk szük terjedelméhez mérve, — csak röviden emlékezünk meg. Átalános vita alapjául a p. ü. biz. előterjesztése elfogadtatott.

A részletekben első: a királyi udvartartás, marad a tavalyi összeg: 3,650,000 ft. Kabinetirodára megszavaztatott 61,395 ft, k ö z ö s n y u g d i j a k r a tizezerrel kevesebb, mint tavaly, tehát **270,000** ft. államadóssági járulékra **32,723,200** ft.

Horvát-Szlavoniára 2.200,000 ft, fiumei kormányra 30,470 ft, fiumei törvénybozásra 54,650 ft, államszámvevőszéknek 150,000 frt szavaztatott meg.

M i n i s t e r e l n ö k s é g. Rendelkezési alapon 200.000 ft. Eddig haladt a tárgyalás. Az ellenzék részéről többen adtak be módositást, különösen Ghyczy a győzhetlen vezér érvelt hatalmasan, de a mamelukhad elnémitá — szavazattal.

Átalában véve ugy látszik, hogy az elő irányzott összegek maradnak. A kormánypárt a mesterek szavára bármikor rámondja az — áment.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= **Bécs, dec. 9.** Összhangzó tudomások szerint, a walesi hg állapota reménytelen; halálát minden órán várják.

= **Páris, dec. 9** Thiers üzenetének a köztársaságra vonatkozó része, valamint az, mely a császárság ellen fordult, tetszéssel találkozott.

= **Konstantinápoly, dec. 9.** Ma azon alkalomból, hogy Maur patriarcha az Atlus helyről a cholera veszély elháritására az ereklyéket lehozatta, nagy rendetlenségek támadtak. A pátriárchának, az ereklyéket cserben hagyva, menekülni kellett, hogy a patriachatus épületébe eljuthasson.

= **London, dec. 9.** A „Times" és más lapok szomoru jövőt jósolnak Francziaországnak, ha végzetes politikáját meg nem változtatja.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Előleges jelentés
ROTT LIPÓT és TESTVÉRE
férfidivattermèből

Tisztelettel értesitjük a n. é. közönséget. miszerint azon általános pártfogás folytán, melyben férfidivattermünk a n. érd. közönség által részesittetett, árukészletünk felfrissitése és kiegészitést szügségessé válván, czégünk főnöke, Rott Lipót ur, e hét kezdete óta Bécsben időzik, hogy ugy az eddig tartott, mint különösen

a karácsonyi és ujévi ajándékokra
alkalmas valamint

A BÁLI IDÈNYBEN KELLŐ

czikkekből bő és divatos készletet vásároljon.

Czégünk főnökének mindeddig helyeslést nyert jó izlése, valamint azon körülmény, hogy a külföld több első rangu gyártelepével egyenesen összeköttetésben állunk, azon reménynyel kecsegtet, miszerint a n. é. közönség azután is fog méltatni becses pártfogásával, melyet az áruk pontos és jutányos árak melletti kiszolgáltatásával kiérdemelni, legfőbb kötelességüknek ösmerendik.

Rott Lipót és Testvére
czegléd-utczán 2. sz. a. és főpiacz-utczán takarékpénztári épületben

Vidéki megrendelések rögtön foganatosittatnak.

VERES LÁSZLÓ
Arany, ezüst müves és ékszerész Debreczenben

Ajánlja ujonnan berendezett, arany, ezüst és ékszer üzleti a legjutányosabb ár mellett.

Ugyszinte ajándékul alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók. — Ugyszintén minden ócska arany- és ezüstféléket a lehető legmagasabb árban megveszek és becserélek.

Különösen figyelmébe ajánlom az uraságoknak következő czikkeimet: **Arany gyürük**: 18 karátos aranyból, 3, 4. 5, 6, 7, 8, 9, 10 fttól egész 100 ftig. **Legujabb divatszerinti függők**: 18 karátos aranyból 2—20 frig. **Igen szép Broche garniturák**: 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 28, 30, 40 ftig. **Karékek**: 18 karátos aranyból, 10, 15, 17, 20, 30, 35, 40, 45, 50, 60—65 ftig. **Női nyakékek**: igen diszes alakokban, 15. 16, 18, 20—30 frig. **Medaillonok**: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 frtig. **Férfi óraláncczok**: 13 próbás ezüstből 3. 4. 5, 6, 7, 8, 9 frtig. 18 karátos aranyból 20, 30, 35, 40, 50, 60 frtig. **Női brochetük**: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frtig. **Férfi inggombok**: párja 4, 5, 6, 7. 8 frtig. **Arany keresztek**, 18 karátos aranyból, 2 frt. 50 krtól 3, 4, 5, 6 forintig.

Továbbá, minden itt elő nem sorolt czikkekkel, ugy helyben, mint vidékre, megrendelés utján, jutányos árért szolgálandok, — s mint szintén mindenféle **ékszerek javitását** és **tisztitását** a legrövidebb idő alatt teljesitem.

Üzlet-helyiségem főpiacz, **Szikszay József** ur házában **Rickl József** ur füszerkereskedésével átellenben.

428 13—20

Orvosi pályázat.

Sámson községe, közgyülési határozat alapján, egy orvosi állomásra pályázatot nyit.

Megállapitott évi járuléka az alkalmazásba helyezendő orvosnak ez:

1-ső Készpénz évenként a községtől	400 frt.
2-szor. Az illető egyesektől nappali látogatásért	20 kr.
Éjjeli látogatásért	40 „
Halottak viszgálatáért	50 „

A pályázni óhajtók oda hivatnak fel; miszerint folyamodványaikat, okmányaikkal felszerelve, akár személyesen, akár posta utján bérmentve a község előljáróságához f. évi decz. hó 28-ig elmaradhatatlanu mutassák be.

Sámson község előljárói:
Biró Sándor, főbiró. **Kiss József,** jegyző.
528 2—6

Eladó takarmány és legeltetés.

A szováti pusztán nagyobb mennyiségü

takarmány

eladó. Es pedig **25** szekér luczerna. **30** öl árpaszalma kazalba. **12** öles kazal buzaszalma s 400 hold tengeri csutka, lábánvaló legeltetésre.

Értekezhetni Földesen a tulajdonos idősb

524 2—5 **Ványi Sándorral.**

Eladó lovak.

Sámsonban három fiatal szép ló, igen kitünő jó, — szabad kézből kedvező feltételek alatt eladó. A venni kivánók értekezhetnek felőle Sámsonban a tulajdonos

525 2—3 Budaházy Gáborral.

Hirdetès.

A főpiaczon kereskedő Sesztina Lajos ur háza alatt lévő egyik boltban, egy jó hirben álló posztó kereskedés kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni iránta tulajdonos idősb. Szathmáry Mihálylyal.

519 3—3

URI DIVATRAKTÁR!

A már 27 év óta fenálló s négy év óta sajátommá vált, minden az uri divat és pipere köréhez tartozó helybeli üzletemet, mint minden évben ugy most is személyesen tett — s már megérkezett bevásárlásom folytán bőven elláttam, különösen pedig bel- és külföldi:

kalapok nyakkendők és keztyükkel,

továbbá — gallérok és kézelők, **angol chifon és oxford fehér és szines ingek,** Duxer Vigogne Vatmoul Selyem-Crep alsó és felső téli ingek és nadrágok, **czèrna és gyapju harisnyák, lack, gumi, posztó és szarvasbör kamaslik;** batist, vászon- és selyem zsebkendők, **gyapju, selyem schawlok és Cachenezek;** angol Plaidek, szijak, utazó-szőnyegek, vizmentes gyapju és gumi köpenyegek és takarók; **Manchette és Chmisette gombok, nyakkendőgyürük és tük;** illatszerek; **sétabotok, agarász, lovagló és lóhajó ostorok;** szemüvegek, és szinházi látcsövek; **pénz, levél és szivartárczák;** tolkések, **fésük;** fog köröm, haj és ruhakefék, **nadrágtartók és harisnyakötők,** reggeli czipő és sapkák;

dohányzó, utazó, vadász- és lovagló kellékek

és számtalan ezekhez tartozókat mind méltányos ár, mind nagy választék tekintetében tiszteletteljesen a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom

Kubinyi Kálmán

156 Debreczenben.

HIRDETÉS.

Három év óta m. kir. dohány és szivar árulással is egykekötött kalapüzletemet oly módon kivántam berendezni, hogy a t. cz. közönség igényeinek minél szélesebb értelemben felelhessek meg.

Ez okból kaphatók üzletemben: **Quenczer-féle férfi és gyermek kalapok** mindenféle alak és árakban, **katonai és polgári sapkák** 70 krtól 12 frtig, **férfi és női lábbelik,** tekintettel tartósság és csinos kiállitásra, **finom tajték, dohány és szivarpipák s szipkák, pénz és szivartárczák,** mindenféle **pipaszárak, séta botok, esernyők, férfi selyem és gyapju nyakkendők, inggombok, kézelők, gallérok, prágai férfi és női keztyük glace, s véd-zerge és szarvasbőrből** a tell idényre meg is belelve, finom **posztó keztyük, hegedü- és bőgőhurok,** meg több itt elő nem sorolt czikkek lehető nagy választékban és olcsó árak mellett.

492 2—3

Teljes tisztelettel
Várady István.

Faszén árulás.

Kitünő minőségü bükkfaszén, valamint kovácsmühelybe használható kőszén, kályhafütő kőszén kisebb és nagyobb mennyiségben kapható a n a g y u j u t c z a i szegleten a Kollner-féle ház pinczéjében a vásáros bolt végében.

526 1—3

Bükfaszén 1 véka 50 kr.
kovácskőszén 1 mázsa 1 ft. 30 k.
kályhaszén 1 „ 80 kr.

Élelmezési árlejtési hirdetmény.

A város közkórházbeli betegek és városi börtönbeli raboknak 1872. év január 1-ső napjától ugyanazon év decz. utólsó napjáig leendő élelmezésük sz. kir. Debreczen város tanácsának 8342. sz. végzése folytán elrendeltetvén, közhirré tétetik, miszerint az ez iránti árlejtés folyó decz. hó 14-én d. u. 3 órakor a városi számvevő szobában meg fog tartatni, a mikorra az árlejteni kivánók — kellő bánatpénzzel ellátva — ezennel meghivatnak, az árlejtési feltételek a számvevő szobában addig is bármikor megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1871. decz. 6.

Poroszlay László,
k. ig. tanácsnok.

230 1—3

Hirdetmény.

A debreczeni 985. számu telekkönyvben foglalt csapóutczai 806. sor szám alatti ház, 4 hold, 350 négyszögöl külső földével együtt — mely fele részben a néhai Tóth Sámuel hagyatékához, másik fele részben pedig özvegy Tóth Sámuelné Hajdu Zsuzsánna tulajdonához tartozik — a helyszinén tartandó nyilvános árverésen elfogadtatni, árverési határidőül 1871. évi deczember 11-dik napjának d. u. 2 órája kitüzetik, miről a venni szándékozók oly felhivással értesittetnek, hogy az árverési feltételeket aláirott tanácsnoknál megtekinthetik.

Debreczen decz. 4-én 1871.

Beér Kálmán,
tanácsnok.

526 2—3

Széna eladás.

5 boglya anyaszéna s 1 boglya rozs szalma eladó a csereszélben. — Azok, kik a helyszinén étetik meg, jutányosabb árban részesittetnek.

Értekezhetni Debreczenben

Boross Sándorral,
főpiacz Vecsey-féle ház.

532 1—3

Eladó széna.

1. Egy 10 öles kazal anyaszéna.
2. Egy 6 öles kazal sarju.
3. Egy 10 öles kazal erdei széna.

N.-hatvanutcza 1445. sz.

Fáy Árpád.

533 1—3

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel.